

КУЛЬТУРА

штотыднёвая грамадска-палітычная газета

выдаецца з кастрычніка 1991 года

№ 22 (1669)

31 мая 2024 г.

1 чэрвеня — Міжнародны дзень абароны дзяцей. У Беларусі да свята прымеркаваны шэраг культурных падзей. Так, заслужаны аматарскі калектыў ансамбль народнага танца "Чабарок" падрыхтаваў праграму "Мы дзеці краіны сваёй сінявокай".

На фота — юныя артысткі ансамбля Вікторыя Стадніцкая і Караліна Баравая

Працяг тэмы — на стар. 2.

Фота: president.gov.by

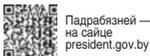
Захаваць краіну і зберагчы мір

“Адказнасць у нас адна на ўсіх — захаваць краіну і зберагчы мір”, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка падчас выступлення на Форуме медыйнай супольнасці Беларусі.

Мерапрыемства прайшло 28 мая ў Палацы культуры воласці ў Магілёве. На вялікую журналістскую “лятучку” сабралася больш за тысячы чалавек, у тым ліку блогеры, ідэолагі, прэс-сакратары. Праграма была навісаяная: выступленні кіраўнікоў і іншых прадстаўнікоў аічных СМІ, работа экспертаў у сферы камунікацый, абмеркаванне актуальных пытанняў. Яркім фінальным акцентам стала шчыромія ўзнагароджання пераможцаў і лаўрэатаў XX Нацыянальнага конкурсу “Залатая ліра”.

У пленарным пасаджэнні паўдзельнічаў Прэзідэнт Беларусі. Аляксандр Лукашэнка назваў форум своечасовым маштабным праектам, добрай магчымасцю абмеркаваць тэндэнцыі ў медыясферы з калегамі, намесціць новыя праекты. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што заўсёды ад-

носіца да работнікаў СМІ з вылікай павагай і што гэта ма форуму — роля журналіста ва умовах трансфармацыі грамадства — гучыць вельмі актуальна. Іяцпераніса да паставі гэтых прафесіяналаў на перадавыя пазіцыі, зрабіўшы медыйную супольнасць магнутым актарам палітычнага дыскурсу.

Падарэзліў — на сайце president.gov.by

Натхнёныя Радзімай

Фестываль “Беларусь — мая песня” працягваецца. Сёння, 31 мая, у Палацы Рэспублікі пройдзе гала-канцэрт мастацкай творчасці Магілёўскай воласці.

Праграма “Натхненне Радзімай” будзе напоўнена яркімі выступленнямі музычных ансамбляў, акцёрскімі і харэаграфічнымі пастановамі. Таленты прадаманструе больш за тысячы найлепшых выканаўцаў з Прыдняпроўскага краю.

А 2 чэрвеня на самай прэстыжнай сцэне краіны майстэрства прадставіць удзельнікі прафесійных і самадзейных творчых калектываў Брэсцчыны. У аце Палаца Рэспублікі гэтай будзе сустракаць турыстычнага сімвалаў выстава — панаменная копія скульптуры зобра, размешчанай на тэрасе М1, і славеты брэсцкі ліхтаршчык.

Мы пакажам унікальнасць свайго рэгіёна, багачце і шматграннасць яго культурнай палітры, — запэўнілі ва ўпраўленні культуры Брэсцкага аблвыканкома. — Дзя фінальнага этапу фестываля падрыхтавана выстава “1-ы рэгіён — 85...” і

Па старонках календара

- 1 чэрвеня нарадзіўся ацёр Сяргей Барысавіч Журавель (1954—2015). Народны артст Беларусі. Працаваў у Беларускам рэспубліканскім тэатры юнага гледача, Беларускам дзяржаўным маладзёжным тэатры, Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Я. Купалы.
2 чэрвеня 1952 года з’явіўся на свет Мікалай Уладзіміравіч Сацура — вакаліст, кампазітар, аранжыроўшчык, музычны кіраўнік ансамбля “Сабры”. Заслужаны дзея мастацтваў Рэспублікі Беларусь.
3 чэрвеня нарадзіўся мастак Алопф Самойлавіч Гугель (1915—1999). Заслужаны дзея мастацтваў БССР. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны.
4 чэрвеня з’явіўся на свет Людміла Генрыкаўна Бразоўская (1946—2023) — артстка балета, балетны педагог, педагог-рэпетытар Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь. Народная артстка БССР.
5 чэрвеня 1937 года — дзень нараджэння архітэктара, скульптара Валентына Паўлавіча Занковіча. Лаўрэат Ленінскай прэміі (за мемарыяльны комплекс “Хатынь”), прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, уладальніца медала Францішка Скарыны, заслужаны дзея мастацтваў Рэспублікі Беларусь. Сярод асноўных прац майстра мемарыяльны комплекс “Кашоша” ў Оршы, “Хатынь”, “Брэсцкая кропаць-герой”, бюсты Я. Купалы, Я. Я. Коласа, помнікі М. Гастулы і яго экіпажу ў г. п. Радашковічы, К. Засланаву ў Оршы, “Мінск — горад-герой” (у суаўтарстве), “Партызанам Палесся” ў Пінску (у суаўтарстве), “Беларусь партызанская” ў Мінску.
5 чэрвеня з’явіўся на свет Юдаль Пэн (1854—1937) — жывапісец, педагог, дзеят “яўрэйскага рэнесансу” у мастацтве пачатку ХХ стагоддзя.
6 чэрвеня 1947 года — дзень нараджэння мастакамэтанталіста Валерыя Пімафеевіча Даўлава. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусі ў галіне літаратурнай, мастацтва і архітэктуры (у складзе аўтарскага калектыва) за комплекснае мастацкае рашэнне інтэр’еру Палаца Рэспублікі ў Мінску.

3 нарады

Чарговая апаратная нарада міністра культуры Беларусі Анаталія Маркавіча з начальнікамі Упраўлення і аддзелаў Міністэрства адбылася 28 мая. Дзікучыя відэазапісы ў пасаджэнні паўдзельнічаў таксама начальнікі Упраўлення культуры абласных выканаўчых камітэтаў.

Найлепшае — дзецям

Штогод 1 чэрвеня адзначаецца Міжнародны дзень абароны дзяцей. У нашай краіне да маленіх грамадзян асаблівае стаўленне. І першы дзень лета традыцыйна ператвараецца ў свята дзяцінства, падчас якога ладзіцца шмат цікавых праграм. Што падрыхтавалі ўстаноў культуры для юных наведвальнікаў сёлета? Вось прыклады яркаравых падзеяў.

Пасля ўрачыстага старту на трох паверхах бібліятэкі разгортвацца тэматычныя пляцоўкі, дзе пройдуць выступленні беларускіх зорак і блогераў, квізсты, майстар-класы, экскурсіі, гульні і ток-шоу.

Музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны падрыхтаваў заняткі “Салдаці трыкутнік”. Юныя наведвальнікі пазнаёмяцца з гісторыяй паліовай пошты. У лакацыі “Музей для дзяцей” гэсцей чакаюць гульні “Музейны дэшыфратар” і “Таёмны экспанат”, віктарына “Вызваленне Беларусі”. Таксама будзе даступная інтэрактыўная пляцоўка самалёта Лі-2.

Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры пададу хлопчыкаў і дзя-

чынак майстар-класам па вырабе традыцыйных лялек, літаратуразнаўчай і краязнаўчай забавы “Капітан далёкіх выдравак” па творках Янкі Маўра, квізам “Міраж слоў незвычайных”. Прадзельнікі дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея прапануе святочнае мерапрыемства “Музей — для дзяцей” і акцыю — бясплатнае наведванне экспазіцыі Новага і Старага замкаў, музыку Максіма Багдановіча і гісторыі Гараліцы.

Чароўная прэм’ера чакае юных гледачоў у Вялікім тэатры, дзе прадставіць “Казку пра цара Салтана” па матывах оперы Мікалая Рымскага-Корсакава.

Свята “Кола сяброў” прайдзе ў Рэспубліканскім тэатры беларуска-

драматургіі: гэсці паўдзельнічаюць у гульніх і конкурсах, пастрабуюць сябе ў ролі артстыа, убаць спектакль “А мне не сорамна!...”.

“Беларусьфільм” запрашае на дзень адчынення дзвярэй “Усім сямі”!

Сонца, спорт і... кіно

Валейбол, настольны тэніс, лёгкаатлетычны кросс... У праграме Рэспубліканскай спартакіады работнікаў культуры, яка разгарнулася з 31 мая па 2 чэрвеня ў Мінскім раёне — дзевяць відаў спорту. А яшчэ — кінасеансы.

Спартакіяда праводзіцца ў адпаведнасці з рэспубліканскім планам культурна-масавых мерапрыемстваў на 2024 год. Спартарнітывы стартуюць сёння з біятлон-

най эстафеты на лыжаролерах: у Рэспубліканскім цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі па зімовых відах спорту “Радзінка” сабраліся прадстаўнікі нашай сферы з усіх рэгіёнаў краіны.

Акрамя я ў біятлоннай гонцы, культуротнікі намераюцца сіламі ў валейболе, міні-футболе, настольным тэнісе, лёгкаатлетычным кросе, ірвым спорце, перацягванні каната, дартсе і фігурным ваджэнні ровара. Большасць

мерапрыемстваў прайдзе ў Рэспубліканскім цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі “Стайкі”. Прадудзельнічаюць як каманды, так і асабіста залік. Залічаны і выпрабаваны для кіраўнікоў, якім трэба будзе пазмагцца ў кідванні дрочкаў.

Удзельнікі спартакіады адпачнуць ад стартыяных падвігаў і набярэцца сіл перад устаўноўленнем новае рэкордаў, наведваючы сеансы палывога кінатэатра. У праграме “Сонца, паветра і кіно” — спрэс любімыя і новыя стужкі айчыннай вытворчасці. Распачынаюць паказы з золата “Беларусьфільма” — казкі “Горад майстроў”. Таксама ў афішы — сямейная камедыя “Аліўе”, маладзевая камедыя “Кіношнікі”, меладрама “Жыццё пасяля жыцця”.

Якія яшчэ цікавінкі чакалі спартсменаў і хто стаў пераможцам? Сачыце за навінамі на інфармацыйных рэсурсах РВУ “Культура і мастацтва”.

Спяваем у гонар герояў

Культурныя мерапрыемствы да 80-годдзя вызвалення Беларусі праходзяць не толькі на гарадскіх пляцоўках. У рамках акцыі “3 дзень да Перамогі” ладзіцца партыічны флэшмоб “Кашоша”: моладзь выконвае кампазіцыі ваенных гадоў.

Арганізатарам праекта выступіла Міністэрства культуры сумесна з Беларускам дзяржаўным універсітэтам культуры і мастацтваў. У акцыі задзельнічана больш за 20 студэнтаў. У месцах масавага збору людзей яны выконваюць такія знакамітыя песні, як “Два Максімы”, “Дзень Перамогі”, “Сіняя хустачка”, “Цёмная ноч” ды іншыя. Славетныя кампазіцыі ўжо прагучалі ў Нацыянальным аэрапорце Мінск, Першым нацыянальным гандзлёвым доме, на станцыі метро “Кастрычніцкая” і Камароўскім рынку. Да 2 чэрвеня творчая група працягне выступаць на пляцоўках і ў гандзлёвых цэнтрах сталіцы. Усе для таго, каб міраніне і тосці горада загалі мужна прадкаў, якія цяпер жыцця абаранілі Радзіму ад чужацкай навалы.

Дзякуючы гэтай ініцыятыве адбываецца патрыятычнае выхаванне моладзі. Праз песні нашы студэнты перадаюць эстафету памяці, якую павінны захоўваць і ўшаноўваць новыя пакаленні. Падчас выступленняў мы часта бачым

Уладзіслаў Вікроеў:

— Я шмат цікаўлюся мінушчынай свай краіны і на працягу пачы гадоў паглыблена вучучаю падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Для мяне гэты праект стаў адным са спосабаў ушанаваць памяць герояў, якія змагаліся за нашу незалежнасць. Складана ўявіць тых жудаснага эпозды, што давалася перажыць дзядзям і прадедам. Падчас выступленняў я адчуваю гонар за краіну і за свайчынікаў. Самае прыемнае — бачыць рэакцыю мінакоў: спачатку яны здзіўляюцца, затым пачынаюць нам падліваць. Падобныя мерапрыемствы — годны спосаб захаваць нашу гістарычную памяць!

Ганна Пішчлік:

— Выдатна, што праз песні маладыя людзі могуць ушаноўваць памяць пераможцаў! Мы з цікавасцю ўдз-

Марыя Ганчарова:

— Выкананне ваенных песень — гэта спосаб выказаць любоў да свай краіны. Удзел у флэшмобах ланамае праявіць салідарнасць з вайскоўцамі, ветэранамі ды іх сем’ямі. Праект дазваляе маладому пакаленню захаваць гістарычную памяць і адначасова падкрэслівае радасць жыцця пад мірным небам. Старэйшае пакаленне мы паказваем, што моладзь не забываецца на Перамогі і шануе герояў.

Моладзь — найважнейшы рэсурс краіны

Пасяджэнне калегіі

Пытанні рэалізацыі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ў сферы культуры былі разгледжаны падчас выязной калегіі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Мерапрыемства праходзіла 24 мая ў Маладзечне.

У складзе ўдзельнікаў — супрацоўнікі Міністэрства культуры на чале з першым намеснікам міністра Валерыем Грамадой, прадстаўнікі ўпраўленняў культуры абласцей і Мінска, а таксама ўстаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

Перадусім абдысла сярымонія ўскладання кветак да мемарыяла ў гонар вызаліцеляў Маладзечна ў парку культуры і адпачынку імя Перамоты. Памяць абаронаў Айчыны ўшанавалі хваліні маўчання.

Палац культуры, дзе праходзіла пасяджэнне, сустраў гэсцей яркім флаг-шоў у выкананні ўзорнага харэаграфічнага ансамбля “ВізаВі”. На розных дэкаваннях былі прадставлены найлепшыя напрацоўкі адукацыйнай, выставачнай і культурнай прасторы Мінскай вобласці.

Пад суправяджанне духавога аркестра Маладзечанскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя М.К. Агінскага былі прадставлены практы дзіцячага цэнтру культуры “Расток”: “Маладзёжны мікс” і “Наша роднае — беларускае, народнае”, які ўключае майстар-клас па танцах, інтэрактыўную гульні і фотасесію з элементамі народнай творчасці.

Валерый Грамада: “Развіццё асобы, фарміраванне светапогляду маладога пакалення і запатрабаванай кампетэнцыі з’яўляюцца галоўнымі прыярытэтамі ў выхаваўчай рабоце ўстаноў адукацыі і ўсіх працоўных калектываў”.

На фота злева — экспазіцыя ў Палацы культуры. Справа — Сцяг-шоў

ДАСЯГНЕННІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Адкрываючы пасяджэнне, першы намеснік міністра культуры Рэспублікі Беларусь Валерый Грамада адзначыў, што моладзь — найважнейшы рэсурс эканамічнага росту і палітычнай стабільнасці нашай краіны. Ён падкрэсліў, што развіццё асобы, фарміраванне светапогляду маладога пакалення і запатрабаванай кампетэнцыі з’яўляюцца галоўнымі прыярытэтамі ў выхаваўчай рабоце ўстаноў адукацыі і ўсіх працоўных калектываў.

Сёння ва ўстановах адукацыі сферы культуры навушчацца 126 тысяч чалавек, для якіх дзяржава створыла ўсе ўмовы для атрымання якаснай адукацыі. Гэта лютыты пры паступленні і стыпендыі, у тым ліку са спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, па падтрымцы таленавітай моладзі. Даюцца зніжкі на кошт навування, адкаціваюцца перавод з платнага на навування за кошт бюджэту, выплачваюцца прэміі і надбаўкі малым спецыялістам.

Валерый Грамада таксама адзначыў, што вялікая работа ў сферы культуры праводзіцца і па стварэнні спрыяльных умоў для рэалізацыі творчага патэнцыяла навування і студэнтаў, у краіне ладзяцца шматлікія фестывалі і конкурсы, падтрымка таленавітай моладзі аказваецца на ўсіх узроўнях, актыўна працуе інстытут настаўніцтва. Таленавіта моладзь уносіцца ў банк zestак, і студэнты, уключаныя ў яго, накіроўваюцца на праходжанне практыкі ў найлепшыя творчыя калектывы краіны.

Першы намеснік міністра таксама адзначыў, што, нягледзячы на мнства станаўчых аспектаў, ёсць пытанні, якія патрабуюць больш пільнай увагі. Гэта і мэтавая падрыхтоўка, і ўзаемадзеянне з грамадскімі арганізацыямі, і шэраг іншых, якія і былі абмеркаваныя на пасяджэнні калегіі. Акрамя таго, разгледзіліся новыя магчымасці і сэнсавыя формы ўключэння моладзі ў ідэйна-патрыятычныя мерапрыемствы, сістэма

патрыятычнага выхавання як інструмент рэалізацыі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ва ўстановах адукацыі, вынікі работы з моладдзю ў мінулым навучальным годзе.

ГАРАНТЫ І МАГЧЫМАСЦІ

З асноўным дакладам выступіла начальнік аддзела ўстаноў адукацыі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Марына Юркевіч, якая адзначыла, што ў Беларусі налічваецца больш за паўтара мільёна маладых людзей ва ўзросце ад 14 да 30 гадоў, якія здольныя рэалізаваць свой патэнцыял толькі тады, калі грамадства ім даць гарантыі атрымання ведаў, адпаведнай прафесійнай падрыхтоўкі і магчымасці ўключэння ў самастойнае жыццё.

Установаў адукацыі сферы культуры карыстаюцца поспехам у абдурытэнтаў, адкрываюцца новыя спецыяльнасці. З мэтай паліпшынення якасці адукацыі і ўдасканалення навування працуе летась былі распрацаваны і заверджаны 24 нарматыўна-прававыя акты. Міністэрства культуры надавала вялікую увагу матэрыяльна-тэхнічнай базе ўстаноў адукацыі. Паскоранымі тэмпамі ішлі ўзьяленне новага будынка Мінскага дзяржаўнага мастацкага каледжа імя А.К. Глебава, падрыхтоўка да капітальнага рамонту будынка Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі і цякучага рамонту карпусоў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.

Таксама з дакладамі выступілі начальнік галоўнага ўпраўлення культуры Мінскага абласнога выканаўчага камітэта Ала Шахоўка, намеснік дэкана тэатральнага факультэта па выхаваўчай рабоце Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Наталія Башава, намеснік дэкана факультэта музычнага і харэаграфічнага мастацтва па выхаваўчай рабоце Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Андрэй Міргародскі, дырэктар Гролеўскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў Ірына Махалёва, дырэктар Беларускай дзяржаўнай харэаграфічнай гімназіі-каледжа Зорыя Дусенка, дырэктар Рэспубліканскай гімназіі-каледжа Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Наталія Кароніна.

Яркім акордам, які завяршыў пасяджэнне калегіі, стала выступленне народнага эстраднага аркестра “Бай Блюз” Маладзечанскага дзяржаўнага каледжа імя М.К. Агінскага з ўдзелам салестаў маладзечанскага Палаца культуры, што прадставілі канцэртную праграму “У сэрцах пакаленняў”, прымеркаваную да 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Антон РУДАК
Фота аўтара і з Telegram-канала Міністэрства культуры

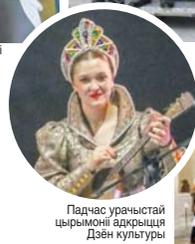
Андрэй Траўнікаў, Раман Галоўчанка і Анатоль Маркевіч падчас экскурсіі

Удзельнікі падпісання пагадненняў у Нацыянальнай бібліятэцы

Прывітанне з Сібіры

Дні культуры Новасібірскай вобласці праходзілі ў нашай краіне з 23 па 26 мая. Дасягненні вядучых культурных устаноў расійскага рэгіёна былі прадставлены ў Мінску, Брэсце і Віцебску. Чым узрэлі годзі беларусы і які плён мелі сустрэчы з калегамі? Узагадаем галоўнае са шматлікіх падзей.

Падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця Дзён культуры

Гонар Новасібірскага краязнаўчага музея — шкілет маманта

Арганізатарамі праграмы выступілі ўрад і Міністэрства культуры Новасібірскай вобласці Расійскай Федэрацыі, Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт.

Урачыстая сярымонія адкрыцця Дзён культуры адбылася 23 мая ў Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Рэспублікі Беларусь. Як адзначыў у вітальным слове міністр культуры Анатоль Маркевіч, беларуска-расійскае культурнае супрацоўніцтва абарыта на досвед мінулых пакаленняў і імкліва крочыць у будучыню. Нас з Расіяй аб’ядноўваюць трывалыя сувязі славянскіх традыцый, агульнасць духоўнасці і культуры, на гэтай аснове мы будзем моцнае сяброўства і ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва як у розным сектары эканомікі, так і ў сацыяльна-гуманітарнай сферы, велізарную ролю таксама мае супрацоўніцтва паміж рэгіёнамі.

Па словах Анатолія Маркевіча, беларусы заўсёды рады бачыць нашых братоў расіяў на сваёй гэсцінай зямлі, і мы заўважылі сябе адчуваем як дома ў розных кутках неабсяжнай Расіі. Актыўна выбудоваецца супрацоўніцтва Беларусі і Новасібірскай вобласці, падпісаны шэраг пагадненняў аб сумеснай рабоце паміж вядучымі беларускімі і новасібірскімі ўстановамі культуры і адукацыі. У нашай краіне святла шанецца памяць аб войнах, якія абаранялі Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны. Сярод ураджэнцаў Новасібірскай вобласці — вышэзваны нашай радзімы — больш за сорак атрымалі высокае званне “Герой Савецкага Саюза”.

Губернатар Новасібірскай вобласці Андрэй Траўнікаў падзякаваў

праём’ер-міністру Раману Галоўчанку, Міністэрству культуры і ўраду Беларусі за дапамогу ў арганізацыі практы. Дні культуры адкрыў галаконтэрт майстэрстваў мастацтваў, перад якім Раман Галоўчанка і Андрэй Траўнікаў наведлі разнашчыну ў фазе тэатра выставу, што прадэманстравала развіццё і станаўленне Новасібірскай вобласці.

МУЗЕЙНЫЯ СКАРБЫ

У рамках Дзён культуры ў Нацыянальным гістарычным і Нацыянальным мастацкім музеях Беларусі адбылася адкрытая выстава “Сібір тута” і “Сібір шматалічная”. Першая знаёміць са старонкамі мінулышчы Новасібірскай вобласці. Як распавеў выканаўца абавязкаў дырэктара Новасібірскага краязнаўчага музея Антон Рубшаў, асобныя раздзелы экспазіцыі прысвечаны сібірскій палеанталогіі, гісторыі вырабу так званай асаблівай сібірскій манеты, якую чаканілі ў XVIII стагоддзі на манетным двары, што дзейнічаў пры Сузунскім медзеплаўным заводзе, а таксама вобразу сібірца ў графічных працах мастака Барыса Смірнова канца XIX — пачатку XX стагоддзя. Акрамя таго, тут прадставілі сузунскі народны іканат. Пабаць гэтую экспазіцыю можна да 4 ліпеня.

А да 16 чэрвеня ў Нацыянальным мастацкім музеі будзе працаваць выстава “Сібір шматалічная”, якую складаюць жывапісныя палотны XX — пачатку XXI стагоддзя са збораў Новасібірскага дзяржаўнага мастацкага музея. Таксама ў Нацыянальным цэнтры сучасных мастацтваў адкрылася экспазіцыя “Дзеці неба”, якая распаўядае пра знаходкі са старажытнага свяцілішча ў Сузунскім

раёне Новасібірскай вобласці. Тут можна пабачыць калываныя прадкі і адкаціць сабе на памяць ўзр “асаблівай” манеты.

НА ЛЮБЫ ГУСТ

У Мінску на плошчы ля Палаца спорту ў рамках Дзён культуры 24 і 25 мая была прадставлена сумесная выставачна-канцэртная праграма ўвасторэння ў творчасці лядзянер Вячаслава Феахістава. Экспазіцыя “Партрэт горада” з дапамогай фота розных гадоў прадэманстравала да музычнага каледжа імя А.Ф. Мурава, фальклорны ансамбль “Сібірчычка” Новасібірскага каледжа культуры і мастацтваў, Дзяржаўны акадэмічны Сібірскі рускі народны хор, ансамбль медных духавых інструментаў “Сібірскі брас” Новасібірскай дзяржаўнай філармоніі, артысты Новасібірскага музычнага акадэмічнага тэатра “Цырвоны факел”, Новасібірскага акадэмічнага каледжа тэатра “Глобус”, Новасібірскага тэатра лялек і ансамбля медных духавых інструментаў Новасібірскай дзяржаўнай філармоніі.

На выставе “Скам’ялены час” можна было пабачыць палеанталогічныя знаходкі розных перыядаў, а таксама гонар Новасібірскага краязнаўчага музея — самы поўны шкілет шэрафістага маманта ў свеце, знойдзены на тэрыторыі Новасібірскай вобласці ў 2011 годзе, даўжыня якога складае пільз з паловай, а вышыня — больш за тры мэтры. Інтэрактыўная выстава-гульні “Пільз пятроўскіх крапішч” распаўяда мінчучам аб першых сібірскіх паселішчах — астрахах. Увазе наведвальнікаў таксама была прадставлена інтэрактыўная музейная праграма “Сузун-завод. Манетны двор”,

у рамках якой можна было пабачыць поўнаманштабны лядзянер станкі і адкаціць сабе на памяць ўзр “асаблівай” манеты. На выставе канцэртнага касцюма былі прадставлены сцінныя строі Сібірскага рускага народнага хору, у якіх выразна прасочваюцца традыцыйныя рысы народнага алдзена, увасторэння ў творчасці лядзянер Вячаслава Феахістава. Экспазіцыя “Партрэт горада” з дапамогай фота розных гадоў прадэманстравала да музычнага каледжа імя А.Ф. Мурава, фальклорны ансамбль “Сібірчычка” Новасібірскага каледжа культуры і мастацтваў, Дзяржаўны акадэмічны Сібірскі рускі народны хор, ансамбль медных духавых інструментаў “Сібірскі брас” Новасібірскай дзяржаўнай філармоніі, артысты Новасібірскага музычнага акадэмічнага тэатра “Цырвоны факел”, Новасібірскага акадэмічнага каледжа тэатра “Глобус”, Новасібірскага тэатра лялек і ансамбля медных духавых інструментаў Новасібірскай дзяржаўнай філармоніі.

МОЦНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Падчас Дзён культуры былі падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве паміж Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і Новасібірскай дзяржаўнай абласной навуковай бібліятэкай, Новасібірскай і Беларускай дзяржаўнымі філармоніямі, Новасібірскім музычным каледжам імя А.Ф. Мурава і Мінскім дзяржаўным музычным каледжам імя М.І. Глінкі, Новасібірскім акадэмічным маладзёжным тэатрам “Глобус” і Беларускам дзяржаўным акадэмічным тэатрам юнага гледача, Новасібірскім музычным тэатрам і Беларускам дзяржаўным акадэмічным музычным тэатрам, Новасібірскім бібліятэчным таварыствам і Беларускай бібліятэчнай асацыяцыяй.

Антон РУДАК
Фота Уладзіміра ШЛАТАКА і з Telegram-канала Міністэрства культуры. Праціг тымста — на стр. 10

Уладзімір Ліхадзеў і Святлана Харужык

Першая з іх, “Беларусь непераможная”, працуе ў Нацыянальным гістарычным музеі да жніўня, а затым адправіцца ў Івацэвічы на Дзень беларускага пісьменства.

Паводле задумы аўтараў, “Беларусь непераможная” адлюстроўвае стойкасць нашых суайчыннікаў, іх волю да жыцця і зольнасць краіны да адраджэння пасля самых суровых выпрабаванняў.

Танкавыя аптэчкі і санітарныя сумкі, папярэдня машыны і гіпсы, прадметы побыту і лісты, якім больш за 80 гадоў... А побач — калажы, падрыхтаваныя сектарам фатаграфічных даследаванняў.

Віктар Гаўрыш
Фота з архіва герані

Беларусь непераможная

Выстава з такой назвай, прымаркаваная да 80-годдзя вызвалення нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, даступная ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі.

у выніку супрацоўніцтва загодчыцы сектара фатаграфічных даследаванняў музея Святланы Харужык і пісьменніка Уладзіміра Ліхадзева, лаўрэата прэміі “За духоўнае адраджэнне”.

— З Уладзімірам Аляксеевічам мы ўзаемадзейнічаем тры гады, — успамінае Святлана Харужык. — За гэты час рэалізаваны такія праекты, як “Вялікі тэатр” і “Ністравчаная спадчына”, прысвечаныя знакавым аб’ектам культуры.

Гэта першая частка праекта, на рэалізацыю якая ў 2024-м выдзелены грант Прэзідэнта.

Важны крок

Музей-сядзіба Міхаіла Клеафаса Агінскага ў Залесці даўно стаў адным з цэнтраў прыцягнення для вандроўнікаў.

Ташыяна Ракава

Гістарычны комплекс мяняеша да лепшага: з нядаўняга часу гэтым даступны новы турыстычны аб’ект — стайня.

падара і гэсцей сядзібы былі конныя шпашыры. Тэрыторыя тады была нашатай большай, чым цяпер.

— Таму з’явілася ідэя аднавіць стайню?

— Так! Пагатоў гэце памішканне — адзіная гаспадарчая пабудова, якая ў пачатковым выглядзе дайшла да нас з часоў Агінскага.

Стайню нам захавалі зберагчы. Мы бачылі, што памішканне хутка разбураецца, таў неспрытаным дах. Трэба было трэмінава ратаваць будынак.

Першыя зоркі на аднаўленне стайні — спонсарская дапамога Банкі развіцця. Дзякуючы гэтым грашам быў створаны праект і распачаліся работы. Плотым фінансаванне спынілася, і мы ўзяліся шукаць іншыя

— Колькі часу патрацілі на аднаўленне стайні? З якімі цяжкасцямі сутыкнуліся?

краніцы. Мы ўдзячныя дзяржаве, бо з фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы культуры і мастацтва быў выдзелены грант на правядзенне рэстаўрацыйнай часткі работ.

— Колькі часу патрацілі на аднаўленне стайні? З якімі цяжкасцямі сутыкнуліся?

— Аднаўляўся аб’ект агульнымі намаганнямі на працягу шасці гадоў. Двойчы карэктывалася практычна каштарысная дакументацыя.

Галіна АНТОНАВА
Фота аўтара

камяні пранумаравалі, ствараўся вопіс, а пасля яны былі сабраны ў тым жа парадку. Адна са сцен засталася ў першапачатковым выглядзе.

Жартам называю яе “Гатэль «Хілтан» для коней”, таму што для жывёл створаны цудоўныя ўмовы.

— Сядзіба ў Залесці — адзін з нямногіх музеяў Беларусі, які працуе ў такім напрамку...

— Прызнацца, я не ведаю, у якім яшчэ музеі можна пакатацца на конях. У нашым жа дыпер жывуць тры вялікія і адзін поні. І гэты прыцягвае ўвагу турыстаў, бо адна справа — прагуляцца па ваколках пешшу, іншая — на конях.

Спадыюся, добраўпарадкаванне музея прадоўжыцца. У планах — аднавіць млын. Працы ў гэтым кірунку таксама чакаецца шмат.

Патрыятычныя матывы

ПРОСТАЯ МОВАЙ ПРА ВАЙНУ

У юбілейны год беларускага кіно айчынных майстры працягваюць радаваць глядачоў навінкамі. На пачатку мая адбылася прэ’ера мастацкага фільма “Час вярнуцца”, а неўзабаве на экраны выйдзе анімацыйны праект “Мемарыяльныя комплексы Беларусі”.

Адна са знакавых работ студыі анімацыйных фільмаў Нацыянальнай кінастудыі — альманах “Мемарыяльныя комплексы Беларусі” аб помніках, прысвечаных Вялікай Айчыннай вайне.

— Альманах складалася з тры частак, кожная з якіх распавядае як пра памятнае месца, так і пра падзею, што адбывалася там. У праект увайшлі гісторыі пра мемарыяльныя комплексы “Баграціён”, “Дзеянне — ахвярам вайны” ў Красным Беразе, “Ала”, “Пракры” і “Буйніцкае поле”.

ны мы вырашылі аб’яднаць сюжэты ў агульную поўнаметражны фільм. Напярэдадні 80-годдзя вызвалення Беларусі праект свачасовы, — расказвае Марыя Сяргееўна.

Аўтар ідэі, рэжысёр-анімавар Канстанцін Андрушчкік даўно хацеў зрабіць стужку, прысвечаную памятным месцінам.

Многія людзі, якія вандруюць па дарогах нашай краіны, не ведаюць, што ў некалькіх кіламетрах ад іх маршрутаў размяшчаюцца манументы, прысвечаныя важным падзеям, якія разгортваліся падчас вайны.

Над эпізодамі працавалі выдамыя беларускія рэжысёры-анімавары: Ташыяна Кубліцкая, Наталля Касцючэнка, Ірына Тарасова, Аляксандр Ленкін.

Прэ’ера фільма “Мемарыяльныя комплексы Беларусі” заплававана на 27 чэрвеня. Карціну пакажуць не толькі ў кінатэатрах, але і ў дзіцячых летніках.

ДЗЕЦЯМ ПРА РАДЗІМУ

Другі важны праект кінастудыі — фільм “Дзяржаўныя сімвалы Рэспублікі Беларусь. Каляндар святаў”. Яго

прэзентуюць у верасні да Дня народнага адзінства. Стужка адрасавана дзіцячай і юнацкай аўдыторыі.

Мне было цікава палысці да сур’ёзнай тэмы з іншага боку, бо стаяла задача зацікавіць юнага глядача. Мы пастараліся стварыць заалягічны сюжэт. Спадыюся, сваю справу я выканаў як мае быць, — распавядае пастаўшчык.

ПАПАЎНЯЮЧЫ БЕЛАРУСКІ “ЛЕТАПІС”

Айчыннымі дакументалісты сёлета рыхтуюць 11 стужак рознай жанравай і тэматычнай накіраванасці.

Першая карціна, “Трэст, які не лопнуў” рэжысёра Юрыя Цімафеева, закрэпе час ад зараджэння індустрыі да 1950-х і пазнаёміць глядача з перыядамі працы студыі ў Ленінградзе і Алматы.

Тэма Вялікай Айчыннай працягненца: ваенны лейтматэў прагучыць у фільме “Галоўная кропачка”, прысвечаным подзвігу Дзмітрыя Карыбавы.

Вялікая ўвага сёлета нададзена і знакамітым беларускім спартсменам. Пра шлях да вяршэння барна Аляксандра Мядзведзя раскажуць у стужцы “Мара чэмпіёна”, а сюжэт пераадолення і веры ў сябе разгортваецца ў асабістай гісторыі паралімпійца Аляксея Талая “Птушка Фенікс”.

Юрэнгія ГАБЦ
Фота з сайта Дома прэсы

Апаленыя лёсы, увасобленыя ў фарбах

Тэма Вялікай Айчыннай вайны вось ужо кагортае дзесяцігоддзе з'яўляецца для беларускага выяўленчага мастацтва асабліва важнай — што парадзіла мноства шэдэўраў, якія назаўсёды ўрэзаліся ў памяць гледачу. Аднак на выставе "Голас ваеннага пакалення", якая працуе ў сталічным Палацы мастацтва, культуры работы Волкава, Савіцкага, грамыкі ў чарговы раз не пабачыш. Тут прадстаўлены пераважна тэаўтары, чые імёны "не на слыху", а карціны не пазнаюцца з першага позірку. Але ж ліхалецце пакінула адчувальны след не толькі ў іх творчых біяграфіях...

ІНТАНАЦЫЯ РАСПОВЕДУ ПРА ТРАГЕДЫЮ

Наконт уплыву асабістага лёсу на творчасць можна разважаць да бясконца — хача б нават на прыкладах тых айчынных мастакоў, якія зведлі жакі вайны. І вядомым будзе адно: у кожнага гэтая павязь своеасабліва. Хтосьці на працягу ўсяго наступнага жыцця несупынана вяртаюцца ў думках на фронт Вялікай Айчыннай, а хтосьці — як, напрыклад, Леанід Шчамялёў — гаварыць на гэтую тэму не любіць, а ў фарбах яе увасабляю рэдка (але, трыба адзначыць, вельмі трапна).

Будучы мастак Эдуард Курфок трапіў у нямецкі канцлагер як ваеннапалонны. Пабачанне ў тры гады праз іх жыццё, што вылілася ў серыю твораў (на выставе прадстаўлены толькі адзін з іх), якія добра дапаўняе знакаміты цыкл Міхаіла Савіцкага "Лічбы на сэрцы". Абодвух аўтараў яднала памкненне шукаць для выяўлення свайго балючага досведу дасканалу мастацкую мову. Карціна "Асвенцім" сведчыць: наколькі б балючымі

ні былі асабістыя перажыванні, Курфок (як, вядома, і Савіцкі) такую мову — пераканаўчую ды ўніверсальную — знайшоў. А вось Абрам Кроль, які ў 1960-я ствараў экспазіцыю Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, у вольны час ахвотней маляваў пейзажы. Хаця ваіну ён зведаў ад пачатку і да канца — у 1941-м пайшоў добраахвотнікам, пакінуўшы ў Мінску сям'ю. І болей ніколі яе не пабачыў... Прадстаўленая ў Палацы мастацтва карціна "Партызаны Міншчыны" — тыповы для свайго часу эпічны твор з дакладна выверанай кампазіцыяй, увагай да дэталю і партрэтным падабствам (у цэнтры, як і належыць, — суровы і мудры Васіль Казлоў). Аднак усім не другаруднае ролю тут грае і фон — беларускі краявід напярэсні. Снег ішчэ пакрывае палеткі (дзясняе ж адбываецца ў часы акупанты), але паветра ўжо працякае святлом аднаўлення.

А вось твор "Сям'я партызана" Алега Казіка мае зусім іншы настрой, не пагэтычны, а драматычны. Гэта не парадны калектыўны партрэт — жанр, які ад пачатку прызначаны для аздаблення грамадскай прасторы, — а спроба аўтара алучыць і перадаць эмоцыі, што панавалі на акупанай зямлі. На творы галоўнага героя — сум, стомленасць... Але і разам з тым і расцучае ішч шляхам змагання да канца. Мяккае і адданае разуменне яго выбару працягваецца ў позірку жонкі партызана — хача яны, як вядома, часта падзялялі сумны лёс можаў...

НІБЫ СВЯШЧЭНАДЗЕЙСТВА

Бадай, самай балючай для ваішча народа тэме — пачатку вайны — на выставе прысвечаныя адразу некалькі нетрывяльных павалод стылістыкі твораў. Злавалася б, набор вобразаў і коле-

1. "Беларусь, 1944". Уладзімір Паскевіч

2. "Партызаны Міншчыны". Абрам Кроль

3. "22 чэрвеня дзевяцьсот сорак першы". Міхаіл Чэплік

равае палітра ў дадзеным выпадку цалкам прадказальныя. Але ж на карціне франтавіка Міхаіла Чэпліка няма змрочных фарбаў, няма адчування распачы і краху жыцця. Няма там і рэалістычнай праўдападобнасці. Твор досыць сімвалічны і стрымана узнёсла. Мастак адлюстроўвае нібы нейкае свяшчэннадзеіства — народ падымашча на ўсеагульнае змаганне.

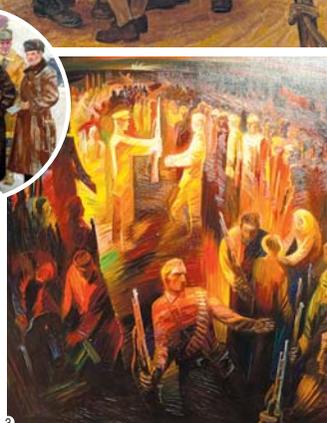
А знакаміты жывапісец Павел Масленікаў, які таксама зведзі жакі вайны, нават у карціне "Мінск, 22 чэрвеня 1941 года" застаецца верным сваім яркім колерам. І толькі прыгледзеўшыся прыкладна, як змяняе пейзаж цэнтры Мінска (пазлей у творы наогул няма) нібы папільнае трывожнае зарыва. Так фарбы вайны ўрываюцца ў звычайнае мірнае жыццё...

Зусім іначай вядомы сюжэт — мясцовыя жыхары сустракаюць салдат-вызваліцеляў — адлюстраваны ў карціне Фёдара Барановіцкага: 3 ліпеня 1944 года настрай быў куды больш радасны, се разумелі, што Перамога ў сталіцу Беларусі прайшла назаўсёды. Самому аўтару ў той дзень аkurat споўнілася дваццаць. Хто мог ведаць, што наперадзе яго чакаюць цяжкія баі ў Кенігсбергу, кантузія, інваліднасць па слыху... Але ж да сюжэта, які адлюстроўвае радасць вызвалення Мінска, Барановіцкі вяртаецца не раз гігям усёго свайго доўгага жыцця.

Чаго бракуе на выставе, дык гэта суправаджальнага тэксту, які б праводзіў паралелі між біяграфіямі аўтараў ды іх твораў. Думаецца, такія эксплікацыйныя значна набліжаль ба да гледача карціны, прыналежныя, паводле свайдзтэтыкі, ужо да іншай эпохі, для моладзі малазаснага.

Сама выстава невядомая ў прыстававага да той прасторы ў Палаца, уваход у якую вольны. І гэтая акалічнасць мае сур'ёзнае выхавачае значэнне. А паколькі праект працягваецца, можна спадзявання ўбачыць у чарговыя гады частка і многія іншыя творы на ваенную тэматыку. Незапазнашы ў калекцыі Беларускага саюза мастакоў.

Ілья СВІРЫН
Фота аўтара

4. "Мінск, 22 чэрвеня 1941 года". Павел Масленікаў

Другі Рэспубліканскі фестываль спектакляў ваенна-патрыятычнай тэматыкі "Перамога", які сабраў 11 сцэнічных твораў з усіх рагіёнаў краіны, завяршыўся 23 мая. Журы на форуме не быў, пераможцам аказваецца кожны, і гэта справядліва. Але кульмінацыйныя кропкі застаюцца арыенцірамі і дапамагаюць рухацца далей.

АДМЫСЛОВЫ НАПРАМАК

Тэатральны фестываль замнога не быў. На сёння гэта "Белая вежа" ў Брасце, "М.0т.контат" у Магілёве, "Славянскія тэатральныя сустрэчы" ў Гомелі, Рэспубліканскі фестываль нацыянальнай драматургіі імя В. І. Дуніна-Марцінкевіча ў Бабруйску, Нацыянальная тэатральная прэмія, што пры ўсёй конкурснай скіраванасці мае вядомыя фестывальныя абрысы, праекты "Лялечны квартал" і "Тэатральныя сустрэчы" ў рамках "Славянскага базару ў Віцебску", фестываль тэатраў лялек у Мінску і Гродне ды, нарэшце, цыяперашні — "Перамога". У адрозненне ад пералічаных, гэта першы тэматычны тэатральны форум у краіне. Падобны напрамак даўно і плённа развіваецца за мяжой. Есць і фестывалі творчасці нейкага аднаго драматурга, і святы з тэмамі-слоганамі, якія з год у год змяняюцца, але аб'ядноўваюць спектаклі па пэўным прынцыпе. І патрыятычны вектар такога форуму ў Беларусі цалкам заканамерны. Захоўваецца памяць, што надзвычай важна: у Вялікую Айчынную загінуў кожны трэці жыхар нашай рэспублікі.

Фестываль "Перамога" ўжо фарміруе ўласныя традыцыі. Летась ён працягваўся два тыдні, але ўтрымліваў толькі восем спектакляў — сёлета ж стаў кампактным і ідэяльным — 11 спектакляў, прычым у першую дні паглядзець па два-тры паказы адначасова. Асноўнай плейкаўкі, як і ў мінулым годзе, быў Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы, і магчымае выступіць на легендарнай сцэне аказалася дадаткова стымулам для гэтых. Надалей, трыба спадзявацца, стымулам стане і шыромай ўручэння калі не памятных статуэткаў, дык хаця б дыпломаў уладальніка. Гэта насамор важна для ўсіх калектываў, асабліва для тых, што завітаюць у сталіцу не так часта — і, дарэчы, прыязджаюць на ўласныя грошы ці шукаюць падтрымку ў выканкамах, па магчымасці ў спонсараў. Пра ўзровень адказнасці і адданасці справе сведчыць хаця б такі факт: адзін з арыстаў Гомельскага абласнога драмтэатра іграў у пераагам ключчыцы, зрабіўшы абсалютнае і напярасіўшы сабе знаць гісь, бо апраўдаў гэтую дэталю ў спектаклі было вельмі цяжка.

Зразумела, калектывам на такіх фестывалях патрэбна эмацыянальна адлача. Упэўнена, у наступныя разы абавязкова з'явіцца паўноцкія залы на ўсіх спектаклях. Між тым форум "Перамога" звернуць найперш да маладога пакалення: усе пастаюкі — з узроставаым цэнтрам 12+, адна ўвогуле прызначалася маладшым школьнікам — 6+. Вядома, у дзіцячых падлеткаў сёння хапае чым заняцца ў вольны час. Але магчыма, арганізатарам варта звяртацца непасрэдна са школамі, прапаноўваць больш танна і нават бесплатна квіткі, што будзе працаваць на выхаванне ў юных гледачых і патрыятызму, і любові да тэатральнага мастацтва. Бо кожны фестывальны спектакль меў разначакі, не было ніводнага "дашкіга" — зробленага да пэўнай даты дзеля птушчакі.

Сцэна са спектакля "А зоры тут ціха"

Пад грыфам "Перамога"

ПАВАРОТЫ ТЭМЫ

У апошні час заўважаецца тэндэнцыя: стала больш і палкам дакументальных спектакляў, і ўкрапанню ў мастацкі аповед дакументальных вытокаў, нават рэальных сямейных асноў — гэта п'еса расійскага драматурга Аляксандра Ігнашова, што перамагла на міжнародным конкурсе "Час драмы, 2015, лета", але нідзе не была пастаўлена. Сцэнічнае жыццё тэксту да сённяшняга выпускіна нашай Акадэміі мастацтваў Волга Барысавец. Значна скараціўшы п'есу і колькасць дзейных асоб, рэжысёр пакінула самае галоўнае — не проста сведчэнні пра фашысцкія злачынствы, а развагі (мэнавіта так акрэслены жанр пастаюкі) пра ўсё гэта.

Перапырае аднае мастацкай і дакументальнай аснот уласівае пластычнаму спектаклю, які закрываў фестываль, — "Вайна і лёсы" Гомельскага гарадскога маладзёжнага тэатра. У інсцэніроўцы, зробленай артысткай гэтага калектыву і рэжысёрам-пастаюшчыкам Валерыяй Лагута, удала спалучаліся вершы — вядомыя і не вельмі, сапраўдна гісторыя аднаго з дзясціх класаў вусцкіх 1941-га (у жывых застаўся толькі адзін хлопчык), сухі звесткі-лічбы пра вайну, што яшчэ больш умацавалі трагедыю дакументальныя кадры. У гэтым сэнсе спектакль аказваў не цалкам пластычным, у ім было і выразнае слова — у жывым выкананні ўладальніка і ў запісе. Але справа не ў назве, а ў надзвычай сучаснай падачы матэрыялу, скіраванай на моладзь: эмацыянальна склаліся паклаў месца для асэнсавання жудасных падзей.

Абавязкова для мастацтва гармонію розуму і паучышчу прысутнічала

Сцэна са спектакля "Горкі хлеб"

Сцэна са спектакля "Еўфранія Полацкая. Святыя літары"

Спектакль "А зоры тут ціха"

Надзея БУНЦЭВІЧ
Фота Уладзіміра ШЛАПАКА

Сустрэкаем лета з цыркам

Беларускі дзяржаўны цырк ярка ўварваўся ў новы сезон з праграмай "Цыркалета". У ёй удзельнічаюць любімыя айчыныя артысты і запрошаныя госці з Расіі і Манголіі. На арэне дэманструюць складаныя акрабачыны нумары і атрыцывены з дзікімі жывёламі. Чым яшчэ будучы зацікавіць публіку?

Набыўшы квіток на новае шоу Белдзяржцырка, вы аўтаматычна адпраўляецеся ў імправізаваны апачынак. Усё пачынаецца з таго, што вядучы Дзмітрый Аляксандраў забараняе любяць трэнероўкі, выступленні і раіць артыстам спакаваць багаж. Кожны бярэ з сабой самае неабходнае: гіры, кеглі, абручы, музычныя інструменты і нават жывёл! Першай на "перон" прыбудзе Лілія Максіменка з вялікімі чамаданамі і сабакамі. І адразу падорыць публіцы зарад мілагі і бадзёрасці. Далей сваёй моцнай уражлівай асілкам Багдан Казак, які ў якасці рэжысёра пачае металічны плыск зубамі, а пасля ўзвядзе на сцэну сапраўднае піяніна і з лёгкасцю пранясце яго на арэну. На канструкцыі ў выглядзе скрыпачнага ключа ўзяціш пад купал цырка беларуская паветраная гімнастка Анастасія Каваленка — і гледачы замруць ад страху і захвалення.

ХАТНЯЯ АТМАСФЕРА

Завяршыць першае аддзяленне з'явіцца на манежы яркіх птушак. Як кажа дырэктар цырка Уладзімір Шабан, асабліва цікавае выклікаюць нумары з панугаямі. Таму ў Мінск другі раз запрасілі расійскага артыста Алега Хоціма. Па яго словах, сакрэт паспеху "Шоу панугаяў" — правільна падбараня трюкі. Дрэсіроўшчыкі ніколі не ідзе супраць волі сваіх выхаванцаў. З імі трэба знахо-

дзіць кампраміс і пры дапамозе падчастунаў і хітрасці дамагацца жадаванага выніку. Праз такі падыход яго ўлюбёнка Мальвіна без праблем камаецца на ровары, роліках і самакаце, гуляе ў мячык, куляецца, ляжыць на спіне, стаіць на галаве.

— Дзякую за магчымасць чарговы раз выступаць у Белдзяржцырку. Тут я адчуваю цёплую хатнюю атмасферу. Для мяне працаваць з птушкамі — задалавальнае. Я атрымліваю асалоду ад кожнага прыведзенага моманту на манежы, — падкрэслівае Алег Хоціма. — Са сваімі падпалечнымі я праводжу шмат часу, і пачаў заўсёды ёсць асістэнт, які назірае за ім і ў рэжыме 24 на 7. Мае 12 панугаяў не размаўляюць, таму што жывуць у зграі. Зягоце яны высока лётваюць. Сваё шоу я заўсёды завяршаю сваёабодным "кружам пашаны", калі некалькі птушак узятаюць пад купал цырка.

ТАНГА З ТЫГРАМІ

У праграме "Цыркалета" таксама зацверджаны кошкі, сабакі, коні. Але больш за ўсё гледачы чакаюць з'яўлення на арэне тыграў. Гэтым разам знакаміты атрыцывен з удзелам усурыйскіх вялікіх кошак прывезлі з запрасылі артысты Сяргей Артур і Карына Багдасарава. Яны ўжо наведвалі наш цырк да рэстаўрацыі і цяпер уражаны яго зменам:

— Мы з сестрай любім Мінск і з радасцю прыехалі сюды зноў. Беларускі

глядяч прывык да якасных цыркавых праграм, што абавязвае адпавядаць гэтым патрабаванням. Не ва ўсіх краінах ёсць стацыянарны будынкі, таму Беларусь выгадна адрозніваецца ў гэтым плане ад астатніх. У вас ёсць такі прыгожы храм цыркавага мастацтва, які наведвае велізарная колькасць людзей. І я прыёмна здзіўлены, што ўсё падтрымліваецца ў ідэальным стане. Ацвячванне, што рамонт скончылі ўчора, — дзеліцца эмоцыямі Артур Багдасараў. — Мы плануем правесці ўсё ахвотных на закрыцці рэпетытывы, каб расказаць пра нашы прычыны працы з дзікімі жывёламі і звычайна металу дрэсіроўкі.

Кіраўнікі нумара "Тыгры-шоу" Карына і Артур Багдасарава далазі, што прывезлі зусім новы варыянт, які бачылі толькі ў Маскве і Казані. На манежы іх падпалечны паслужыла на становішчы на зація лопы і пераскокаюць праз кошыцы. Пад рытмы танга дрэсіроўшчыкі кружачы вакол вялікіх когак і нават танчаць з імі! Шкава, што разам з дарослым жывёламі прыехала і тыграня, у якога пакуль няма імя. Артысты не выключаюць, што менавіта падчас знаходжання на беларускай зямлі яны абярцую найлепшае.

РЫХТАВАЛІСЯ ТРЫ ГАДЫ

Апошнім дзеньнем праграмы стане нумар "Акрабачы на падвойным трампліне", які падзейкі атлеты з Манголіі. У ім удзельнічаюць 10 чалавек, якія працуюць без страхоўкі: яны выконваюць складаныя трюкі — падвойнае і патройнае салты, а таксама будуць калоны з некалькіх артыстаў.

— Вялікі ўражаны беларускаму боку за запрашэнне. Наша трыпа тут упершыню, наогул для нас гэта першы замежны гастролі. Плануем выступіць на III Мінскім міжнародным фестывалі цыркавага мастацтва ў верасні, — адзначае кіраўнік Эрланэ Неруэй. — Свой нумар мы рэпетывалі амаль тры гады. І ўпершыню прадстаўляем яе на такой вялікай арэне.

Акунуча ў свет цыркавага чараўніцтва і малюўнічых летніх уражанняў можна з 25 мая па 4 жніўня. Ацвячванне, што наведваў самы незвычайны курорт, — гарантанаве!

Настанас ЮРКЕВІЧ
Фота Ульяны КАСЦІОННАЙ

На гастролі!

Сёлета ў маі кіраўніцтва Беларускага дзяржаўнага цырка аанасвала новы праект. Трыпа артыстаў адпавядае ў гастрольны тур па гарадах Беларусі, каб прадманструваць сваё майстэрства не толькі сталічным гледачам. Для рэалізацыі ідэі былі абраны фармат шапіто. Новую праграму "Сафары" ўжо убачылі жыхары Віцебска, далей па тэрыторыю — Магілёў, Баранавічы, Брэст, Гродна, Гомель.

Уладзімір Шабан, дырэктар Белдзяржцырка.

— Мы доўга назіралі, як працуюць прыватныя шапіто. На жаль, іх нумары не адпавядаюць таму ўзроўню, што існуе ў Белдзяржцырку. Каб пазнаёміць з ім больш шырокае кола гледача, мы зрабілі праграму ў фармаце шапіто. Артысты натхніліся гэтай ідэяй і ахвотна яе падтрымалі. Ужо 19 мая шоу "Сафары" стартвала ў Віцебску. Публіка стойчы апладзіравала і крычала "бравы". Нам удалося стварыць прафесійнае шоу і здаць высокую планку. Пасля 4 чэрвеня мы адправімся ў іншыя гарады. Хома нагалазі гледачам, што ёсць якасныя рэчы, якія зольны рабіць толькі Белдзяржцырк. Мы зацвердзілі найлепшых прадстаўнікоў нашага калектыву, сярод іх, напрыклад, сяробраны прызёр Міжнароднага фестывалю ў Монтэ-Карла дрэсіроўшчык тыграў Сяргей Нестераў.

Народны ансамбль народнай песні "Вечарынка", 2008 год

Зычныя галасы з Асіповіччыны

Народны ансамбль народнай песні "Вечарынка" з пасёлка Ялізава адзначае 50 гадоў творчай дзейнасці. Неверагодна, але за такі працяглы час склад калектыву амаль не змяніўся. Гурт зберагае асабістыя традыцыі, характары і ўнікальную манеру выканання. Пра яркі шлях у паўстагоддзя расказалі кіраўнікі "Вечарынкi" Джэма Рабава і Анатоль Пятраеў.

ЯК ПАВЯЛОСЯ ЗДАУНА

Фальклорны ансамбль быў заснаваны ў 1974 годзе перад Міжнародным жаночым днём. Выступленні калектыву больш нагалазі традыцыйныя беларускія вясчоркі, Кампаніраваць калектыву запрашалі настаяніца мясцовай музычнай школы, а неўзабаве з іх выхаванцаў выраста інструментальная група на чале з самалейным кампазітарам Віктарам Пышкаўцом.

У 1995 годзе фальклорны ансамбль "Вясчоркі" прадставіў камісіі праграму, якая дазволіла яму атрымаць званне народнага. Пасля гэтай падзеі было вырашана перайменаваць гурт. Так з'явіўся народны ансамбль народнай песні "Вечарынка". Другім кіраўніком і канцэртмайстрам стаў лаўні ўдзельнік калектыву — вядучы саліст Анатоль Пятраеў.

УЗРОСТ НЕ ПЕРАШКОДА

Сёння ў "Вечарынкi" — 10 чалавек, аднак любімым справе. Гэта сапраўднае сям'я. Звольнага склад ансамбля назменны, але

творчы заўсёды рады навічкам. Галоўнае патрабаванне да ахвотна дачучыцца — шчырая любоў да песні.

Рэпетыруюць самалейныя артысты два-тры разы на тыдзень. Напярэдадні важных мерапрыемстваў сустрэкаюцца значна часцей. Большасць удзельнікаў — за 70. На жаль, шмат каго ўжо падводзіць здароўе. З астатнімі цяжкасцямі выканаўцы за столькі гадоў сумеснай працы навучыліся лёгка спраўляцца. Добры настрой дапамагае ўвасабляць яркія настаяноўкі, развучаць новыя творы і нават элементы аўтэнтычных танцаў.

Рэпертуар ансамбля багаты. Гэта народна-абрадавыя песні, кампазіцыі сучасных аўтараў на патрыстычны, вясельны, сямейна-бытавы тэматыку. Важна месца ў праграмах "Вечарынкi" займаюць лірычныя песні, якія расказваюць пра родны край, яго прыроду, людзей і ствараюць душэўную атмасферу на кожным канцерце. Імяна таму "Вечарынка" вельмі папулярная сярод жыхароў Ялізава.

Калектыву гварыцца паспяховымі выступленнямі на міжнародным фестывалі "Дняпроўскія галасы ў Дуброўне", свіце "Глушанскі хутарок" пад Барбур'юкам. "Вечарынка" — пастаянны ўдзельнік рэгіянальных "Дажынак" у Магілёўскай вобласці.

НАМ УСЯГО 50!

Сваю місію народны ансамбль народнай песні "Вечарынка" бачыць у захаванні традыцый роднай зямлі, папулярызаванні беларускіх песень і ва ўмацаванні сярбюства славянскіх народаў. Калектыву імкнецца далучацца да як мага большай колькасці фестывалю і конкурсаў, што праводзяцца ў нашай краіне. Самае адказнае мерапрыемства ў гэтым сезоне — юбілейны канцэрт "Нам усёго 50!".

Найважнейшым дасягненнем за паўстагоддзя артысты лічаць тое, што, нягледзячы на вялікі стаж, гурт жыве насчына: удзельнічае ў творчых спарбінтвах, заваёвае дыпломы, атрымлівае тытул лаўрэата. Калектыву "Вечарынка" з гонарам носіць званне народнага і павярджае яго на працягу многіх гадоў.

Ганна САКАЛОВА
Фота з архіва ансамбля

Браслаўскі фест

Міжнароднае свята традыцыйнай культуры "Браслаўскія зарніцы" збярэ выбітныя калектывы з Беларусі і замежжа. Карагод яркіх мерапрыемстваў разгорнецца з 31 мая па 2 чэрвеня.

— Сёлета мы вярнуліся да таго, каб "Браслаўскія зарніцы" праводзіліся тры дні. Фестываль будзе прывесчаны Году якасці, — распавядае рэжысёр Браслаўскага раённага цэнтра культуры Алена Котава. — Творчы форум лаўно выйшаў за рамкі абласнога конкурсу і стаў міжнародным святам. Змяніцца і традыцыйная афіша.

Насчычаную праграму адкрыве гарадскі фестываль "Ставім лету лайк" з інтэрактыўнымі і канцэртнымі пляцоўкамі. Таксама запланавана свята дзіцячай творчасці "На крылах таленту" у раённым Цэнтры культуры. Імянэрт пабудаваны на найлепшых нумарах дзіцячых школ мастацтваў Браслаўскага раёна, — адкрывае сакрэт Алена Рыгоравіч. — Акрамя таго, пройдзе ўрачыстая выстава з дасягненнямі нашых хлопцаў і дзяўчат за мінулы год: пакажам больш за 200 твораў з культурных спаборніцтваў!

Другі дзень свята пачнецца з адкрытага конкурсу "Браслаўская харава асаблея". У праграме таксама — урачыстае шчасце, тэатрызацыяны паказы і канцэрт-прывітанне для ўсіх удзельнікаў "Мы шчыра вітаем сяброў". Да яго далучацца вакальныя і хараграфічныя гурты з усёй Беларусі і рэгіёнаў Расіі. Запрошаны прадстаўнікі беларускага таварыства "Прамень" з Латвіі і творчага калектыву традыцыйнай карэйскай культуры "Арыранг".

— Фестываль працягнецца святан сярэднвечнай культуры "Меч Браслаўска". Будучы прадстаўленні розных тэматычных творах: горад майстроў, сярэднявечная кухня, плячюкі для дзяцей... Прапануем убачыць паказальныя выступленні стравоўных клубоў і паўдзельнічаць у майстар-класах. У адрозненні мерапрыемствам стануць рыцарскія баі за меч Браслаўска.

Адкрэты конкурс народнага танца "Паэзскія тапакі" зладзіць 2 чэрвеня. Спартбінтывы пройдуч у трох намінацыях: "Беларускі народны танец", "Народны танец" і "Народны танцы ў сучаснай інтэрпрэтацыі".

Акцэнт трымага імя "Браслаўскіх зарніц" — інтэрактыўныя зоны ад установа рэгіёна. Плячюкі бліжэй пазнаёміць з культурай Браслаўшчыны. Алена Рыгоравічна падкрэслівае: — Святя за 57 гадоў прывядзення стала візіткай раёна. Сёлета мы паддымаем планку, каб кожны знайшоў мерапрыемства па густу!

Ульяна КАСЦІОННА

Падчас праграмы

Калі і месца ўпрыгожвае

Помнік архітэктуры — будынак Аршанскага езуіцкага калегіума. Сёння тут месціцца дзячыная бібліятэка імя У. С. Караткевіча і аддзел культуры райвыканкама

Дзячыная бібліятэка-філіял №1 імя У. С. Караткевіча існуе ў Оршы з 1948 года. У 2008-м падчас маштабнай рэканструкцыі горада да рэспубліканскіх «Дажынак» установа атрымала пастаянную прапіску на першым паверсе адрэстаўраванага гістарычнага будынка — калегіума езуітаў. З тых часоў гэта ўнікальны інфармацыйны, адукацыйны, культурны і рэкрэацыйны цэнтр. Яго паслугамі карыстаюцца не толькі маленькія жыхары, але і дарослыя госці Оршы.

Многія міжнародныя дэлегаты, якія прыязджаюць у горад, прыходзяць менавіта ў бібліятэку. Тут адразу паглыбляецца ў мінуўшчыну, аб якой нагадваюць скляпеністая столі, тоўстыя сцены ды італьянская плітка пад даўніну на падлозе. Ападедную атмасферу ствараюць і каваня

жырандоль і масіўная драўляная мэбля. У інтэр'еры арганічна спалучаюцца гістарычнасць і сучаснасць. У афармленні выкарыстоўваюцца гравюры, скульптуры і карціны вядомых беларускіх майстроў. Кожны госць тут адчувае асаблівы настрой. Па словах загадчыцы **Наталлі Саўцішай**, гэта найбуйнейшая дзячыная бібліятэка ў раёне. Яе фонды налічваюць звыш 52 тысяч асобнікаў. Установа абслугоўвае больш за пяць тысяч чытачоў. Супрацоўнікі кніжнай скарбніцы штогод ладзяць мноства самых розных мерапрыемстваў. Адзін з важных напрамкаў работы — экскурсійная дзейнасць. Усе наведвальнікі атрымліваюць кароткую інфармацыю пра будынак, што ўпрыгожвае цэнтр горада. Так, памішанкім эсуіцкага калегіума былі ўзведзены ў 1690 годзе. У іх з самага пачатку працавала школа, школьны тэатр і аптэка. Тады гэта быў даволі буйны цэнтр культуры і адукацыі.

З надыходам лета ва ўстанове стартуе спецыяльная праграма

«Канікулы ў бібліятэцы». Да ўздзеяў у праксе запрашаюць дзяцей са школьных аздараўленчых лагераў. Работнікі кніжнай скарбніцы адкрываюць хлопчыкам і дзяўчынкам свет літаратуры праз гульні, праводзяць віктарыны, конкурсы, квесты, арганізоўваюць публічныя чытанні паэтычных і празічных твораў беларускіх аўтараў.

Бібліятэка забяспечвае юным наведвальнікам доступ да 32 перыядычных выданняў. Есць тут і свой ляцельны тэатр «Карусель», які стаў лаўрэатам швейцарскага абласнога агляду-конкурсу дзячынчых асабляў Прадстаўленні збіраюць асабляў шмат глядачоў на канікулах.

У бібліятэцы пастаянна дзейнічае шкля выстава «Песьменнікі-абыдзіры» і праект «На агульчых да абыдзіры». Адмысловыя шчыльна супрацоўнічаюць з Аршанскай гарадской і раённай інспекцыяй прыродных рэсурсаў і аховы наваколлага асяродка. Увесну арганізуюць сумесна на дзячынчых экспазіцыю малюнкаў школьнікаў на тэму экалогіі, а ле-

там — выставу вырабаў з непрыладнага матэрыялу (ахдодаў). Усяго праказано было за 120 прац.

Наталлі Саўцішай адзначае, што самае гаюлюнае ў бібліятэцы — чытанні Іх прывабляюць рознымі спосабамі, у тым ліку дзякуючы літаратуры XIX стагоддзя Уладзіслава Сыракомлі і Адама Пула, а таксама малая радзіма Якуба Коласа. Мясцішчы, звязаныя са славетнымі іменамі, удала звязваюцца ў вялікі турыстычны шлях. Адным з яго пунктаў, пакуль транзітным, нераскручаным, з'яўляецца Кавалёўшчына.

Настройка геаграфічная: ад цэнтры Стоўбцаў у бок сядзібы, якая месціцца на ўсход ад горада, выйдзе прама шлях. Слыва вуліцай Ленінскай, далей праз вёсачку Завор'е на вуліцы Лясной. А там праў масток над ручайкай Альбоўкай на вуліцы Школьнай. Галюны арменіят — будынак старой школы, акурат за якім на тэрыторыі стаіць дома. Што важна, да былога маёнтка можна пад'ехаць па асфальце. Цяпер кінем позірк у мінуўшчыну...

Некалькі гадоў таму беларускі гісторык Андрэй Латушкін па просьбе Стаўбцоўскага райвыканкама заняўся даследаваннем гісторыі горада. У выніку была прапанаваная новая дата заснавання населенага пункта — 20 чэрвеня 1593 года, якая вынікала з каралеўскага прывілея, што надаваў мястэчку мадэбуржскае права. Яна стала афіцыйнай.

Кавалёўшчына ж узнікла значна раней за мястэчка. Першыя ўласнікам зямлі, дзе сёння стаіць сядзіба, быў Жыгімонт I Стара. Ад яго Сверхна (назва «Кавалёўшчына» прыйдзе крыху пазней) перайшлі вялікаму літоўскаму палкабарцу Яну Літавару Храптовічу. Ад Храптовічаў праз шлюбныя сувязі маёнткак дастаўся гаспадарскаму маршалку Юрыю Рагораву Осіку. У 1568-м удава Мікалая Юр'евіча Осіка пралала маёнткак літоўскаму палкабарцу Астафію Валовічу. Гэты вялікі патрыёт вяломы нам арты рэфармай «Валочная памера» (1557) і другой рэакцыйнай Статута ВКЛ (1566). Праўда, папаснацаў Валовіч нялоўга і ў 1578-м прадаў «маёнткак Сверхна і два-

рэці Кавалёўшчына» надворнаму маршалку ВКЛ Мікалаю Крыштафу Радзівілу Сіротцы. Радзівіл забавіўся ад Кавалёўшчыны ў 1582-м, абмяняўшы яе на нёманскія левабяржыныя землі Гальшкі з роду Кмітаў, жонкі Мікалая Слушкі. І ад таго часу амаль на сто год Кавалёўшчына пераўтварылася ў цэнтральную стаўку роду Слушкаў. Тут вырашала Уладзіслава Сыракомлі і Адама Пула, а таксама малая радзіма Якуба Коласа. Мясцішчы, звязаныя са славетнымі іменамі, удала звязваюцца ў вялікі турыстычны шлях. Адным з яго пунктаў, пакуль транзітным, нераскручаным, з'яўляецца Кавалёўшчына.

Настройка геаграфічная: ад цэнтры Стоўбцаў у бок сядзібы, якая месціцца на ўсход ад горада, выйдзе прама шлях. Слыва вуліцай Ленінскай, далей праз вёсачку Завор'е на вуліцы Лясной. А там праў масток над ручайкай Альбоўкай на вуліцы Школьнай. Галюны арменіят — будынак старой школы, акурат за якім на тэрыторыі стаіць дома. Што важна, да былога маёнтка можна пад'ехаць па асфальце. Цяпер кінем позірк у мінуўшчыну...

Некалькі гадоў таму беларускі гісторык Андрэй Латушкін па просьбе Стаўбцоўскага райвыканкама заняўся даследаваннем гісторыі горада. У выніку была прапанаваная новая дата заснавання населенага пункта — 20 чэрвеня 1593 года, якая вынікала з каралеўскага прывілея, што надаваў мястэчку мадэбуржскае права. Яна стала афіцыйнай.

Кавалёўшчына ж узнікла значна раней за мястэчка. Першыя ўласнікам зямлі, дзе сёння стаіць сядзіба, быў Жыгімонт I Стара. Ад яго Сверхна (назва «Кавалёўшчына» прыйдзе крыху пазней) перайшлі вялікаму літоўскаму палкабарцу Яну Літавару Храптовічу. Ад Храптовічаў праз шлюбныя сувязі маёнткак дастаўся гаспадарскаму маршалку Юрыю Рагораву Осіку. У 1568-м удава Мікалая Юр'евіча Осіка пралала маёнткак літоўскаму палкабарцу Астафію Валовічу. Гэты вялікі патрыёт вяломы нам арты рэфармай «Валочная памера» (1557) і другой рэакцыйнай Статута ВКЛ (1566). Праўда, папаснацаў Валовіч нялоўга і ў 1578-м прадаў «маёнткак Сверхна і два-

Загадчык бібліятэкі Наталлі Саўцішай

Віктар ГАУРЫШ
Фота аўтара

Сядзіба ў наш час

Дзе пачыналіся Стоўбцы

Гісторыі сядзібы ў Кавалёўшчыне могуць пазайдраціць дзясяткі іншых: імяны некаторых уладальнікаў маёнтка ведае кожны беларускі школьнік. Але сёння мы інаў вернемся на Стаўбцоўшчыну, бо ёсць нагода.

Для пачатку зарыентуем чытачоў на мясцовасць. Настройка рамантычная: Стаўбцоўшчына — родны край славных беларускіх літаратараў XIX стагоддзя Уладзіслава Сыракомлі і Адама Пула, а таксама малая радзіма Якуба Коласа. Мясцішчы, звязаныя са славетнымі іменамі, удала звязваюцца ў вялікі турыстычны шлях. Адным з яго пунктаў, пакуль транзітным, нераскручаным, з'яўляецца Кавалёўшчына.

Настройка геаграфічная: ад цэнтры Стоўбцаў у бок сядзібы, якая месціцца на ўсход ад горада, выйдзе прама шлях. Слыва вуліцай Ленінскай, далей праз вёсачку Завор'е на вуліцы Лясной. А там праў масток над ручайкай Альбоўкай на вуліцы Школьнай. Галюны арменіят — будынак старой школы, акурат за якім на тэрыторыі стаіць дома. Што важна, да былога маёнтка можна пад'ехаць па асфальце. Цяпер кінем позірк у мінуўшчыну...

Некалькі гадоў таму беларускі гісторык Андрэй Латушкін па просьбе Стаўбцоўскага райвыканкама заняўся даследаваннем гісторыі горада. У выніку была прапанаваная новая дата заснавання населенага пункта — 20 чэрвеня 1593 года, якая вынікала з каралеўскага прывілея, што надаваў мястэчку мадэбуржскае права. Яна стала афіцыйнай.

Кавалёўшчына ж узнікла значна раней за мястэчка. Першыя ўласнікам зямлі, дзе сёння стаіць сядзіба, быў Жыгімонт I Стара. Ад яго Сверхна (назва «Кавалёўшчына» прыйдзе крыху пазней) перайшлі вялікаму літоўскаму палкабарцу Яну Літавару Храптовічу. Ад Храптовічаў праз шлюбныя сувязі маёнткак дастаўся гаспадарскаму маршалку Юрыю Рагораву Осіку. У 1568-м удава Мікалая Юр'евіча Осіка пралала маёнткак літоўскаму палкабарцу Астафію Валовічу. Гэты вялікі патрыёт вяломы нам арты рэфармай «Валочная памера» (1557) і другой рэакцыйнай Статута ВКЛ (1566). Праўда, папаснацаў Валовіч нялоўга і ў 1578-м прадаў «маёнткак Сверхна і два-

рэці Кавалёўшчына» надворнаму маршалку ВКЛ Мікалаю Крыштафу Радзівілу Сіротцы. Радзівіл забавіўся ад Кавалёўшчыны ў 1582-м, абмяняўшы яе на нёманскія левабяржыныя землі Гальшкі з роду Кмітаў, жонкі Мікалая Слушкі. І ад таго часу амаль на сто год Кавалёўшчына пераўтварылася ў цэнтральную стаўку роду Слушкаў. Тут вырашала Уладзіслава Сыракомлі і Адама Пула, а таксама малая радзіма Якуба Коласа. Мясцішчы, звязаныя са славетнымі іменамі, удала звязваюцца ў вялікі турыстычны шлях. Адным з яго пунктаў, пакуль транзітным, нераскручаным, з'яўляецца Кавалёўшчына.

датованы нават канцом XVIII стагоддзя, а палмуркі — XVII.

Летась у Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі быў выяўлены важны дакумент, які пацвердзіў злагалкі даследчыкаў наконт часу уз'ядзення будынка. На пачатку XIX стагоддзя ён ўжо існаваў. Прычым у дакуменце прыводзіцца дэталёнае апісанне не толькі сядзібы, але і ўсяго сядзібнага комплексу, які складаўся з вялікай колькасці розных гаспадарчых пабудоваў. Ну а тое, што ён існаваў ужо ў 1930-і і яшчэ тады працаваў паднаўлення, нам удалося выявіць дзякуючы знойдзенаму фота тых часоў.

Адзін з драўляных будынкаў (магчыма, яшчэ таўшыні) меў пацхнісла ўзбачыць у 2020-м. Сёння ж на яго месцы — парослая хмызняком пустка, які і там, дзе сталі два паглыняны будынак канца XIX — пачатку XX стагоддзя.

У некалі вялікі парк уявіцца можна на дзяхов асфальтавых дарогах паабатал сядзібы. Тут багата велічных старых ліп, бароз, яліні і іншых дрэваў, высаджаных некалі гаспадарскай рукою. Шмат кустоў, але прыбраць яго і аднавіць сяміжынкі, якія дзе-нідзе прывабіваюцца праз зялёны дыван разнатраўя, будзе нескладана. Чым не прастора для шпашыру? А калі тут з'явіцца яшчэ і музей, гэта будзе месца моцы для жыхароў усяго наваколлага. Далёка не ў кожным горадзе ўяўляюць, дзе дакладна з зярытка прабіўся карань селішча. Нават сталіца пакуль не вызначылася, на Свіслачы ці на Менцы яе калыска. А Стоўбцы вынаюць: іх вытокі — ў Кавалёўшчыне.

Р.С. Дзімаў ў рэдакцыю зьярнуўся жыхар Стоўбцаў, які ад янай групы краязнаўцаў і неаб'яжывых гараджан прапанаваў нашай дапамогі ў справе захавання блыд сядзібы ў Кавалёўшчыне. Вось што піша спадар Міхал Кутас: «Можна назваць пудоўным той факт, што будынак, які мае больш чым двухсотгадовую гісторыю, удалося аднавіць... Пры захаванні і наступным аднаўленні сядзібы Кавалёўшчына можа стаць яшчэ адным прывабным аб'ектам гістарычнага турызму на маіе нашай краіны, а таксама будзе служыць прыцягнучым выхаванню наступных пакаленняў, зберажэнню стапчыны для нашчадкаў». Ші можна не пагадзіцца з аўтарам звароту?

У яе папшырце годам уз'ядзення пазначаны 1949-ы. Але знаўчынцы сяміжынкаю: будынак у стылі класіцызму па самых сіпільных азнакках мае за плячамі не менш за 200 гадоў. Некаторыя даследчыкі кажучы, што аб'ект можа быць

датованы нават канцом XVIII стагоддзя, а палмуркі — XVII.

Летась у Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі быў выяўлены важны дакумент, які пацвердзіў злагалкі даследчыкаў наконт часу уз'ядзення будынка. На пачатку XIX стагоддзя ён ўжо існаваў. Прычым у дакуменце прыводзіцца дэталёнае апісанне не толькі сядзібы, але і ўсяго сядзібнага комплексу, які складаўся з вялікай колькасці розных гаспадарчых пабудоваў. Ну а тое, што ён існаваў ужо ў 1930-і і яшчэ тады працаваў паднаўлення, нам удалося выявіць дзякуючы знойдзенаму фота тых часоў.

Адзін з драўляных будынкаў (магчыма, яшчэ таўшыні) меў пацхнісла ўзбачыць у 2020-м. Сёння ж на яго месцы — парослая хмызняком пустка, які і там, дзе сталі два паглыняны будынак канца XIX — пачатку XX стагоддзя.

У некалі вялікі парк уявіцца можна на дзяхов асфальтавых дарогах паабатал сядзібы. Тут багата велічных старых ліп, бароз, яліні і іншых дрэваў, высаджаных некалі гаспадарскай рукою. Шмат кустоў, але прыбраць яго і аднавіць сяміжынкі, якія дзе-нідзе прывабіваюцца праз зялёны дыван разнатраўя, будзе нескладана. Чым не прастора для шпашыру? А калі тут з'явіцца яшчэ і музей, гэта будзе месца моцы для жыхароў усяго наваколлага. Далёка не ў кожным горадзе ўяўляюць, дзе дакладна з зярытка прабіўся карань селішча. Нават сталіца пакуль не вызначылася, на Свіслачы ці на Менцы яе калыска. А Стоўбцы вынаюць: іх вытокі — ў Кавалёўшчыне.

Р.С. Дзімаў ў рэдакцыю зьярнуўся жыхар Стоўбцаў, які ад янай групы краязнаўцаў і неаб'яжывых гараджан прапанаваў нашай дапамогі ў справе захавання блыд сядзібы ў Кавалёўшчыне. Вось што піша спадар Міхал Кутас: «Можна назваць пудоўным той факт, што будынак, які мае больш чым двухсотгадовую гісторыю, удалося аднавіць... Пры захаванні і наступным аднаўленні сядзібы Кавалёўшчына можа стаць яшчэ адным прывабным аб'ектам гістарычнага турызму на маіе нашай краіны, а таксама будзе служыць прыцягнучым выхаванню наступных пакаленняў, зберажэнню стапчыны для нашчадкаў». Ші можна не пагадзіцца з аўтарам звароту?

У яе папшырце годам уз'ядзення пазначаны 1949-ы. Але знаўчынцы сяміжынкаю: будынак у стылі класіцызму па самых сіпільных азнакках мае за плячамі не менш за 200 гадоў. Некаторыя даследчыкі кажучы, што аб'ект можа быць

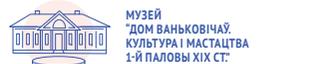
Эміцер ЮРКЕВІЧ
Фота аўтара

Афіша з 24 па 31 мая

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
г. Мінск, вул. Леніна, 20, тэл. 8 017 3397013 (экскурсійнае бюро)

- **Пастаянныя экспазіцыі.**
- **Экспазіцыя «Сібір шматбаліная»** ў межах Дзеён культуры Навасібірскай вобласці ў Рэспубліцы Беларусь. Выставачыі корпус, вул. Карла Маркса, 24. **Да 16 чэрвеня.**
- **Выстава «Рэлігіі і вучні».** **Да 16 чэрвеня.**
- **Выставачыі праект «Беларусь вызваленая: запавяда 1944-га»** з фонду ў Нацыянальнага мастацкага музея. **Праводзіцца ў Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Рэспублікі Беларусь.** **Да 23 чэрвеня.**
- **Выстава «Вадзім Качан. Малюнкі часу і сцягла. Метамарфозы фатаграфіі»** з калекцыі аўтара. Экспазіцыя прымеркавана да 65-годдзя фатамастака, выкладчыка, ганаровага члена Беларускага грамадскага аб'яднання фатаграфу, члена Беларускага саюза дзяцінараў Вадзіма Аркадзевіча Качана. **Да 24 чэрвеня.**
- **Выстава твораў удзельнікаў судыі ваенных мастакоў пры Цэнтральным Доме афіцэраў Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь «Бясыкаўшчыне служым».** **Да 7 ліпеня.**
- **Рэалізм: выставачыі праект «90. Арт-хроніка вызвалення»**, прысвечаны гадзеве вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Увазе глядачоў прапанаваны рэпрадукцыі знакамітых твораў айчынных мастакоў з калекцыі музея. **Станцыя метро «Кастрычніцкая»** (выхад да Дзяржаўнага ўніверсальнага магазіна, **Кастрычніцкай плошчы і Палаца Рэспублікі).** **Да 15 ліпеня.**
- **Экскурсіі: «Самыя-самыя...» (6+).**
- **«Ягоа кожнаму зямі?» (6+), «Казкі Усходу» (10+), «Міфы Старажытнай Грэцыі і Рыма» (10+), «Пірыты даўніны паказаны...» (10+), «Пішы мунда» (16+), «Жаночы партрэт» (16+), «Мінск у музеі» (16+).** **Праводзіцца заўсёды.**

МУЗЕЙ «ДОМ ВАНКОВИЧЕЙ»
КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА 1-Й ПАЛОВОЙ ХІТ СТ.

г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а, тэл.: 8 017 3637796, 8 017 3588878

- **Пастаянныя экспазіцыі.**
- **Выстава вышнінкі Галіны Жураўлевай «Бясковныя ўзоры жыцця».** **Да 27 чэрвеня.**
- **Брэйч-рынг «Зручніцы, уважлівыя, поспех».** У гульні моцны прыняць удзел любячы арганізацыйнаы групы.
- **Квест «Пошкі мінулага».** **Праводзіцца заўсёды.**
- **Экскурсіі «Інтэр'ер шыхайскай сядзібы».** **Папярэдні запіс. Праводзіцца заўсёды.**
- **Экскурсіі «Сядзібы партрэт».** **Папярэдні запіс. Праводзіцца заўсёды.**

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА
Мінскі р-н, Асцяшчына-Парадзкі С/С, в. Асцяшча, вул. Іванюцкая, 176, тэл.: 8 017 5074468

- **Пастаянныя экспазіцыі.**
- **Выстава работ вядомага народнага майстра, разьбяра па дрэве, жывапісца, графіка Апанасія Фларыянавіча Пулко (1893—1984) «Я беларус».** **Да 30 чэрвеня.**
- **Батэлевы спектакль. Праводзіцца заўсёды.**
- **Майстар-клас «Саломалічненне».** **Праводзіцца заўсёды.**
- **Майстар-клас «Лялька-мотанка».** **Праводзіцца заўсёды.**
- **Майстар-клас «Іацтва».** **Праводзіцца заўсёды.**

3 газетай — у тэатр

У Telegram-канале «Культура і Мастоцтва» працягваецца цыкл віктарын, які мы ладзім сумесна з Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатрам оперы і балета Рэспублікі Беларусь.

Кожны панядзелак у месенджары з'яўляецца востем пытанняў па свежым нумары газеты «Культура». Хо першым адказвае на іх і дасылдае прыватныя варыянты, атрымлівае два квіткі ў Вялікі. Вось новыя парцыя захопленых волдукаў ад пераможцаў!

Эканаміст прыватнай кампаніі **Аляксей Тарахца** ладзецца пра на-ша выданне ад бацькоў, які і паралі далачыцца да віктарыны. Дзякуючы ёй мічанін дзяснейшэ мару — убачыць оперу «Самсон і Далапа».

— У Вялікім тэатры быў аднойчы на балетнай пастанове, ад якой атрымаў эстэтычнае задавальненне. Ад сяброў заўсёды чуў захопленыя

волдукі і пра оперы, але сам, на жаль, ні разу іх не наведваў. Галасы выканаўцаў уразаўлі ў першыя хвіліны. Ня гледзячы на тое, што арты гучалі на французскай мове, эмоцыі былі зразумелыя без слоў.

Амаль тры гадыні — як на адным дыханні! А ў антрактах адчуў асалоду ад архітэктуры тэатра і яго атмасферы, — гаворыць Аляксей. — Пасля наведвання з'явілася жаданне вывучыць падрабязней рэпертуар Вялікага і паглядзець іншыя пастановкі. Дзякуючы за магчымасць дакрануцца да выдатна!

Спецыяліст на кадрах камерыйнай арганізацыі **Ала Кісцельва** не ўпершыню спрабавала сілы ў нашай віктарыне. Упартаці і актыўнасьць дапамаглі адмыслоўцу перамагчы і трапіць на оперу «Турандот».

— Пастаноўка не пакіне аб'яжывак нікога: пудоўнае выканальніцкае майстэрства, выбітныя касцюмы і неверагоднае сігніфічнае афармленне... Усё разам гэта стварае чароўную атмасферу і нараджае незабыўныя

— Дзякуючы за шанц паўдзельнічаць у конкурсе і атрымаць квіткі ў Вялікі. Я засталася ў захапленні ад оперы! Узрушальная музыка Джакама Пучыні, актуальны ва Усе часы сюжэт, выдатнае выкананне аркестра і салістаў тэатра дазволілі трапіць у свет італьянскіх жарсцей і адчуць эмоцыі гаюлюных тэраў. Гэта наведанне стала для мяне найлепшым паадрункам!

Добрае ўражанне ад наведвання любімага тэатра і ў дзупата Палаты прадстаўніц Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь паадрункам!

— Мне папанявала убачыць оперу «Кармізм». Пастаноўка выдатная ва ўсім: галасы, музыка, сюжэтная лінія. І сам Вялікі тэатр з яго неверагоднай атмасферай дадае ўрачытасці. Хацелася каб спектакль доўжыўся вечна і гэтыя чароўныя тры гадыні не заканчваліся. Дзякуючы за асалоду!

Цыкл віктарын у нашым Telegram-канале працягваецца. Ужо ў гэты панядзелак, 3 чэрвеня, вы зможаце праверыць веды па № 22 газеты «Культура», а пасля трапіць на балет «Ллозіі каханні» ў Вялікім тэатры!

МАГІЛЕЎСКИ АБЛАСНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

г. Магілёў, вул. Першамайская, 7, тэл.: 8 0222 656604 (каса), сайт: mdrama.by

- Медыйны спектакль **“Жаніцца. Фантасмагорыя” (12+)**. Прэ’мера. **31 мая ў 18.30.**
- Музычная казка ў 1 дзеі **“Брыдкае качаня” (0+)**. **1 чэрвеня ў 12.00.**
- Prank comedy ў 2 дзеях **“Шалёныя грошы” (16+)**. **1 чэрвеня ў 18.30.**
- Рамантычная казка з чараўніцтвам і ператварэннямі **“Усе мышы любяць сыр” (6+)**. **2 чэрвеня ў 12.00.**
- Сямейная камедыя ў 2 дзеях **“Мая жонка – манюка” (16+)**. **2 чэрвеня ў 18.30.**
- Пастаноўка “замест ліста” ў 1 дзеі **“Лілічка” (16+)**. **4 чэрвеня ў 18.30.**
- Камедыя ў 1 дзеі **“Прымакі” (16+)**. **5 чэрвеня ў 18.30.**
- Містычная трагікамедыя ў 1 дзеі **“Старасвецкія памешчыкі” (16+)**. **6 чэрвеня ў 18.30.**
- Камедыя ў 3 дзеях **“Рамантыкі” (12+)**. **7 чэрвеня ў 18.30.**
- Музычная казка ў 1 дзеі **“Дзюймовачка” (0+)**. **8 чэрвеня ў 12.00.**
- Трагедыя па матывах камедыі **“Дон Жуан” (16+)**. Прэ’мера. **8 чэрвеня ў 18.30.**
- Спектакль для сямейнага прагляду **“Усе хлапчукі – дурні!” (6+)**. Прэ’мера. **9 чэрвеня ў 12.00.**
- Гісторыя прывязанасці ў 1 дзеі **“Прышоў мужчына да жанчыны” (18+)**. **9 чэрвеня ў 18.30.**

УНП 700184039

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ ЯНКИ КУПАЛА

г. Мінск, вул. Энгельса, 7, тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627, пошта: kupalabilet@mail.ru

- Трагікамедыя **“Апошні атрацціён” (16+)**. Галоўная сцэна. **31 мая ў 19.00.**
- Казка **“Гісторыя шакаладнага дрэва” (0+)**. Галоўная сцэна. **1 чэрвеня ў 11.30, 3 чэрвеня ў 11.30, 4 чэрвеня ў 11.30.**
- Спектакль **“Двор майго дзяцінства” (12+)**. Камерная сцэна. **3 чэрвеня ў 19.00.**
- Містычная легенда пра каханне ў 1 дзеі **“Чорная панна Нясвіжа” (12+)**. Галоўная сцэна. **4 чэрвеня ў 19.00.**
- Трагіфарс **Donna sola “Жанчына адна” (18+)**. Камерная сцэна. **6 чэрвеня ў 19.00.**
- Імпрэза **“Музыка душы. Роднае” (0+)**. Камінная зала. **10 чэрвеня ў 19.00.**

УНП 100379901

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1, тэл.: 8 017 2431041 (каса), 8 017 3615493

- Музычны спектакль ў 1 дзеі па матывах аднайменнай оперы **“Казка пра цара Салтана” (6+)**. Прэ’мера. **1 чэрвеня ў 11.00, 15.00.**
- Балет **“Мусажет” (12+)**. **2 чэрвеня ў 19.00.**
- Балет **“Мой Іерусалім” (12+)**. **2 чэрвеня ў 19.15.**
- Экскурсія **“Унікальны свет закуліся Вялікага тэатра Беларусі” (6+)**. **4 чэрвеня ў 16.00, 6 чэрвеня ў 16.00.**
- Балет ў 1 дзеі **“598 тактаў” (16+)**. Гастролі Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра балета імя Леаніда Якабсона. **4 чэрвеня ў 19.00.**
- Цыкл харэаграфічных мініячур **“Радэн” (16+)**. Гастролі Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра балета імя Леаніда Якабсона. **4 чэрвеня ў 19.15.**
- Балет ў 1 дзеі **“Гарэзлівыя прыпеўкі” (16+)**. Гастролі Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра балета імя Леаніда Якабсона. **4 чэрвеня ў 19.30.**
- Праграма ў 2 аддзяленнях **“Бліскучы дывертысмент” (12+)**. Гастролі Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра балета імя Леаніда Якабсона. **5 чэрвеня ў 19.00.**
- Балет ў 2 дзеях **“Ілюзіі каханьня” (16+)**. Прэ’мера. **6 чэрвеня ў 19.00.**
- Канцэрт **“Как много девушек хороших...” (12+)**. Папулярная музыка 1930–1940-х гадоў. Камерная зала імя Л. П. Александровскай. **6 чэрвеня ў 19.30.**
- Балет ў 2 дзеях **“Лебядзіна возера” (12+)**. **7 чэрвеня ў 19.00.**
- Балет ў 3 дзеях **“Баядэрка” (12+)**. **8 чэрвеня ў 18.00.**
- Канцэрт **“Новае дыханне” (12+)**. Камерная зала імя Л. П. Александровскай. **8 чэрвеня ў 18.30.**
- Гала-канцэрт зорак балета **(12+)**. **9 чэрвеня ў 18.00.**

УНП 191081322

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПВЕДНІК “НЯСВІЖ”

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19, тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660, 8 029 5518051, 8 029 1903149

Палацавы ансамбль

- Тэатралізаваная экскурсія **“Чорная панна Нясвіжа”**. **31 мая ў 15.00.**
- Канцэрт беларускай піяністкі Таццяны Старчанка **“Шапан у замку”**. Тэатральная зала. **8 чэрвеня ў 13.00.**
- Канцэрт **“Летні вечарам”**. Тэатральная зала. **8 чэрвеня ў 18.00.**
- Праграма **“Чараўніцтва ў чатыры рукі”** ў выкананні вядомых беларускіх піяністак Таццяны Старчанка і Марыны Рамейка. Тэатральная зала. **9 чэрвеня ў 13.00.**
- Выстава сучаснага скульптара Максіма Петруля **“4x4”**. **Да 15 чэрвеня.**

• Выстава **“Маджарскія: армянскі род ў гісторыі Беларусі”**. Калекцыйныя залы “Слуцкія паясы”. **Да 31 ліпеня.**

• Часовая экспазіцыя **“Ператвораня ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны”**. **Да 13 кастрычніка.**

• Выставачны праект **“Прыгожосць і мода. XIX–XXI стагоддзі”**. **Да 20 кастрычніка.**

• Экспазіцыя **“Цудатворная Жыровіцкая ікона Божай Маці ў камені”**. Аўтар праекта А. Палельскі. Малая выставачная зала. **Да 18 лістапада.**

• Міжнародны выставачны праект **“Castrum doloris. Пахавальныя цырыманіялі нясвіжскага двара”**.

• У складзе пастаяннай экспазіцыі.

• Квэст **“Палацавыя таямніцы”**

• Виртуальныя выставы: **“Ператвораня ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны”**, **“Нясвіж – здыбытак сусветнай культуры”**, **“Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа”**, **“Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артэфакты музея-запаведніка «Нясвіж»”**.

• Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

Інфармацыйна-касавы цэнтр (г. Нясвіж, вул. Гейсіка, 1)

• Выстава работ мастака, члена Беларускага саюза мастакоў Генадзя Чыстага **“З душой вясні і першаю ўсмешкай лета”**. **Да 9 ліпеня.**

Архітэктурны помнік “Слуцкая брама” (г. Нясвіж, вул. Слуцкая)

• Часовая экспазіцыя **“Колер і святло. 3 гісторыі вітражнага мастацтва”** з фондаў музея-запаведніка. **Да 30 верасня.**

Ратуша (г. Нясвіж, вул. Савецкая, 3)

• Фотадакументальная часовая экспазіцыя **“Шлях да Перамогі. Вызваленне Беларусі”**, прымеркаваная да 80-годдзя вызвалення нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. **Да 31 ліпеня.**

Падрабязнасці па тэлефонах 8 01770 20602, 8 01770 20660 або на сайце niasvizh.by.

УНП 600207920

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС “МІР”

г. п. Мір, Карэліцкі р-н, Прудзенская вобл., тэл.: 8 01596 36290, 8 01596 36270

• **Пастаянная экспазіцыя.**

• Квэст **“Таямніца двух куфраў”**. **8 чэрвеня ў 15.30.**

• Часовая экспазіцыя **“Міколава трава. Вобраз святага Мікалая ў традыцыйнай культуры”**. Шматгадовы праект Веткаўскага музея стараархітэктурнага і беларускіх традыцый імя Ф. Р. Шклярава. Слановае зала. **Да 16 чэрвеня.**

• Часовая экспазіцыя мастацкіх работ Валерыя Даўгалі **“Акварэлі”**. **3 1 да 20 чэрвеня.**

• Часовая экспазіцыя графікі эстампнай майстэрні Генадзя Вяля **“БРЕСТ-ХУДОЖКА-PRINT” – “Казачныя сны”**.

Паўночны корпус палаца мансарда. **3 1 да 28 чэрвеня.**

• Культурная акцыя **“Сям’я”**. Індывідуальныя экскурсіі і музейныя заняткі сямі відаў для сямейных груп з магчымасцю бясплатнага наведвання салона гістарычных гульняў **“У князя Міхаіла”**. **3 1 да 30 чэрвеня.**

• Касцюміраваная выстава **“Гісторыя ў асобах”**. Цэнтральная музея васьковых фігур Санкт-Пецярбурга. **Да 30 верасня.**

• Экспазіцыя **“Войны XX стагоддзя. Гета ў Мірскім замку”**.

УНП 590201541

БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 8, тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792, 8 017 3271166

• **Пастаянная экспазіцыя.**

• Часовая экспазіцыя **“Адзінай памяці верныя”**, прысвечаная 80-годдзю з пачатку вызвалення Беларусі.

• Часовая экспазіцыя **“Музей. Час. Памяць”**, створаная ў рамках праекта “Адкрытыя фонды”.

• Інтэрактыўная праграма **“Салдаты неба”**. Пляцоўка самалета Лі-2. Запісацца можна па тэлефоне 8 017 2030792 ў панядзелак – пятніцу з 9.00 да 18.00.

• Праграма **“Праводзіцца па нядзелю з мая да верасня”**. Падрабязнасці на сайце wargmuseum.by.

УНП 100235472

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Някрасава, 3, тэл.: 8 017 2350331, час працы: серада – нядзеля з 12.00 да 20.00

• Запрашаем арганізаваныя групы школ наведваць музейна-педагагічныя заняткі **“Жывая памяць пра вайну”**.

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47, тэл.: 8 017 2350332, 8 017 5990978, час працы: аўторак – нядзеля з 12.00 да 20.00

• Выстава **“Зямля крывавіць гісторыяй”**. **Да 25 жніўня.**

УНП 192545414

БЕЛАРУСКИ ТЭАТР “ЛЯЛКА”

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2, тэл.: 8 0212 669077 (каса)

• Святочная праграма да Міжнароднага дня абароны дзяцей **“Планета дзяцінства”**. Кранальная гісторыя без слоў у 1 дзеі **“Дзюймовачка” (3+)**. **1 чэрвеня ў 18.00.**

• Сакрэтная казка ў 2 дзеях **“Мой вялікі маленькі Дзядуля” (5+)**. **4 чэрвеня ў 18.00.**

• Музычная казка ў 2 дзеях **“Даптытлы слонік” (4+)**. **8 чэрвеня ў 11.00.**

УНП 300001869

МУЗЕЙ В. К. БЯЛЫНЦКАГА-БІРУЛІ

г. Магілёў, вул. Ленінская, 37, тэл.: 8 0222 650203, 8 0222 658800

• **Пастаянная экспазіцыя.**

• Art-lectorium **“Зразумелае мастацтва”**. **Праводзіцца заўсёды.**

Падрабязней на сайце artmuseum.by альбо па тэлефонах 8 0222 650203, 8 0222 658800.

УНП 100377771

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Тэлефоны: **8 017 3970163, 8 025 6677819.**

t.me/kultinfra

Карыстаецеся стэнкерамі ў алайн-ліставанні і хочаце папоўніць сваю калекцыю? Прапануем шыкерлак ад “Культуры”!

Выкажыце эмоцыі вам дапамогуць класікі беларускай літаратуры. Выбірайце самую трапную цытату — і здзіўляйце суразмоўцаў у Telegram!

УНП 100377771

КУЛЬТУРА

Сайт: kultura-info.by
E-mail: kim@kultura-info.by

ШТОТЫДНЁВАЯ ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА, ДЛЯ ДАСУГУ (КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА). Выдаецца на беларускай мове.

Заснавальнік — Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведчанне № 637, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавечкая ўстанова “КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА”.

Дырэктар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Рэдакцыя газеты “Культура”:

Галоўны рэдактар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Намеснік галоўнага рэдактара — ШЧУРОК Жанна Генадзеўна.

Адказны сакратар — Галіна МАЛІНОВСКАЯ.

Рэдактары аддзелаў — Віктар ГАУРЫШ, Данііл ШЫЙКА.

Аглядальнікі рэдакцыі — Яўгенія ГАБЕЦ, Антон РУДАК, Ганна САКАЛОВА, Ілья СВІРЦІН, Міхась ЮРКЕВІЧ, Зміцер ЮРКЕВІЧ, Анастас ЮРКЕВІЧ.

Рэдактары літаратурныя — Машей ЗАЙЦАЎ, Лідыя НАЛІЦКА.

Рэдактар мастацкі — Мікалай КАСЦЮКОЎ.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 77, чацвёрты паверх.

Тэлефон: 8 017 2860797. Тэлефон-факс: 8 017 3345741. Бухгалтэрыя: 8 017 3345735. Рэкламны адрэс: 8 017 2860797.

Падпісанні індэкс: 63875, 638752, 63879. Ільготны на паўгоддзе: 63872, 638722 (зніжка 15 %). Камплект (газета “Культура” і часопіс “Мастацтва”): 63874, 638742 (зніжка 10 %).

Рознічны кошт — па дамоўленасці.

* — матэрыял на правах рэкламы.

Аўтары допісаў паведамляюць прозвішча, поўнаасноў імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар, дату выдання, кім і калі выдадзены пашпарт, асабісты нумар), асноўнае месца працы, зваротны адрас.

Аўтарскія рукапісы не рэдакцыйна і не вяртаюцца. Меркаванне аўтара можа не адпавядаць пункту гледжання рэдакцыі. Аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць матэрыялаў.

Падпісана ў друку 30.05.2024 ў 16.00. Замова № 1074. Наклад 3452.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства “Выдавешча «Беларусі Дом друку»”. 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. ЛП № 38200000007667 ад 30.04.2004.

© “Культура”, 2024.